

**ДЕРЖАВНИЙ ВИЩИЙ НАВЧАЛЬНИЙ ЗАКЛАД
«УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ»
(м. УЖГОРОД, УКРАЇНА)
КОШИЦЬКИЙ ТЕХНІЧНИЙ УНІВЕРСИТЕТ
(м. КОШИЦЕ, СЛОВАЦЬКА РЕСПУБЛІКА)**

ISSN 2218-5348

МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК

Випуск 1 (12)

***Матеріали Міжнародної науково-практичної конференції
«Науковий парк як універсальна регіональна структура інноваційної діяльності»
(м. Ужгород, Україна – м. Кошице, Словачька Республіка, 3 березня 2016 р.)***

Ужгород – Кошице
2016

Вісник містить наукові статті і тези доповідей, проголошених та обговорених на Міжнародній науково-практичній конференції «Науковий парк як універсальна регіональна структура інноваційної діяльності», проведений Ужгородським національним університетом спільно з Кошицьким технічним університетом (Словацька Республіка) 3 березня 2016 року в рамках наукового проекту «Інноваційний університет – інструмент інтеграції в європейський освітній і науковий простір».

Видання здійснено за підтримки Міжнародного Вишеградського фонду.

РЕДАКЦІЙНА РАДА

Співголови:

- Смоланка В.І. ректор ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(м. Ужгород, Україна)
- Кмет С. ректор Кошицького технічного університету
(м. Кошице, Словацька Республіка)

Члени ради:

- Студеняк І.П. проректор з наукової роботи ДВНЗ «УжНУ»
(м. Ужгород, Україна)
- Луговий В.І. перший віце-президент Національної академії педагогічних наук України (м. Київ, Україна)
- Чижмар А. проректор з інноваційної діяльності і трансферу технологій Кошицького технічного університету
(м. Кошице, Словацька Республіка)

РЕДАКЦІЙНА КОЛЕГІЯ

Голова:

- Смоланка В.І. ректор ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(м. Ужгород, Україна)

Відповідальний редактор:

- Артьомов І.В. директор ННІ євроінтеграційних досліджень ДВНЗ «УжНУ»

Члени редколегії:

- Головач Й.Й. директор НДІ засобів аналітичної техніки ДВНЗ «УжНУ»
- Якоб Ф. директор наукового парку TECHNİCOM Кошицького технічного університету
- Свеженцева О.І. завідувач відділу міжнародного освітнього та наукового співробітництва ДВНЗ «УжНУ»
- Гусь А.В. провідний спеціаліст ННІ євроінтеграційних досліджень ДВНЗ «УжНУ»

**STATE UNIVERSITY
«UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY»
(UZHHOROD, UKRAINE)
TECHNICAL UNIVERSITY OF KOŠICE
(KOŠICE, SLOVAK REPUBLIC)**

ISSN 2218-5348

INTERNATIONAL SCIENTIFIC HERALD

Edition 1 (12)

***Materials of International scientific and practical conference
"Science Park as universal regional structure of innovative activity"
(Uzhhorod, Ukraine – Košice, Slovak Republic, March 3, 2016)***

Uzhhorod – Košice
2016

The Herald contains scientific papers and report theses, enunciated and discussed at the International scientific and practical conference "Science Park as universal regional structure of innovative activity", held on March 3, 2016, by Uzhhorod National University together with the Technical University of Košice (Slovak Republic) as part of implementation of the research project "Innovative university – tool of integration to European educational and research area".

The publication is issued with the financial support of the International Visegrad Fund.

EDITORIAL COUNCIL

Co-chairs of the editorial council:

- V. Smolanka Rector of the SU "Uzhhorod National University", Doctor of Sciences (Medicine), Professor (Uzhhorod, Ukraine)
- Stanislav Kmeť Rector of the Technical University of Košice, Prof. Ing., CSc. (Košice, Slovak Republic)

Members of the editorial council:

- I. Studenyak Vice-Rector for Research of the SU "UzhNU", Doctor of Sciences (Physics and Mathematics), Professor (Uzhhorod, Ukraine)
- V. Luhovyi First Vice President of the National Academy of Educational Sciences of Ukraine (NAES of Ukraine), Doctor of Pedagogical Sciences, Professor (Kyiv, Ukraine)
- A. Čižmár Vice-Rector for innovation and technology transfer of the Technical University of Košice, Doctor of Sciences, Professor (Košice, Slovak Republic)

EDITORIAL BOARD

Head of the editorial board:

- V. Smolanka Rector of the SU "Uzhhorod National University", Doctor of Sciences (Medicine), Professor (Uzhhorod, Ukraine)

Executive editor:

- I. Artjomov Director of the ERI of European integration studies of the SU "UzhNU", Candidate of Historical Sciences, associate professor

Members of the editorial board:

- J. Holovach Director of the Research Institute of Analytical Technique Means of the SU "UzhNU"
- Jakab František Director of the Science Park TECHNICOM of the Technical University of Košice
- O. Svyehentseva Head of the International Educational and Scientific Cooperation Department of the SU "UzhNU"
- A. Gus Leading specialist of the ERI of European integration studies of the SU "UzhNU"

РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ У ВНЗ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН

Моца А.А.,

*кандидат юридичних наук, провідний спеціаліст
навчально-наукового інституту євроінтеграційних
досліджень, старший викладач кафедри
міжнародних економічних відносин
ДВНЗ «Ужгородський національний університет»
(м.Ужгород, Україна)*

Стаття присвячена актуальним проблемам модернізації та підвищення якості вищої юридичної освіти України у контексті її європейської інтеграції. Особливу увагу приділено інноваційним технологіям навчання на юридичних факультетах.

Ключові слова: *інноваційні технології навчання, розвиток вищої юридичної освіти, євроінтеграційні процеси.*

В статье рассматриваются актуальные проблемы модернизации и повышения качества высшего юридического образования Украины в контексте её европейской интеграции. Особое внимание уделено инновационным технологиям обучения на юридических факультетах.

Ключевые слова: *инновационные технологии обучения, развитие высшего юридического образования, евроинтеграционные процессы.*

Actual problems of modernization and improvement of the quality of the higher legal education of Ukraine in the context of European integration are considered in the article. The special attention was given to the innovative technologies of education on the faculties of law.

Keywords: *innovative technologies of education, development of the higher legal education, eurointegration processes.*

Головний стратегічний напрям розвитку сучасної національної вищої юридичної освіти спрямований на входження України до загальноєвропейського та світового освітнього і наукового просторів, гармонізацію вітчизняних і міжнародних стандартів вищої освіти, приведення нормативно-правових актів України у відповідність із законодавством Європейського Союзу.

Процес узгодження українського та європейського законодавств здійснюється відповідно до нових суспільних потреб (державно-правових, політичних, економічних, культурно-освітніх) в умовах імплементації Угоди про асоціацію України з ЄС, децентралізації державної влади, виведення України із кризи шляхом впровадження Реанімаційного пакету

реформ, зокрема, правової і судової, прозорості у діяльності державних інституцій тощо. Все це висуває нові вимоги до рівня викладання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах шляхом пошуку інноваційних форм і методів підготовки: від розроблення і введення в навчальні плани нових навчальних дисциплін, що відповідають сучасному та перспективному розвитку наукової думки, до впровадження інноваційних методик викладання правничих наук.

Нині важливо скористатися усіма можливостями Закону України «Про вищу освіту», щоб інтернаціоналізація освіти, яка супроводжується низкою викликів, пов'язаних із забезпеченням якості, інноваційності та привабливості, сприяла б конкурентоспроможності національних навчальних закладів в умовах ринкової економіки [1, с.242].

Зазначимо, що Ужгородський національний університет у рамках Стратегії розвитку ВНЗ як інноваційного вищого навчального закладу упродовж наступних років спільно з європейськими партнерами активно використовуватиме умови прикордоння для запровадження інновацій, стимулювання наукових досліджень і прикладних розробок, розширення академічної мобільності студентів та викладачів, підвищення ролі університету в житті територіальних громад, реалізації концепції сталого розвитку Закарпаття. Участь у міжнародних освітніх проектах, європейських рамкових програмах «Еразмус+» та «Горизонт-2020» сприятиме зміцненню навчально-матеріальної бази, впровадженню інноваційних технологій навчання у форматах, властивих для європейської практики.

У моделі університету як «трикутника знань» головна увага зосереджена на особистості студента як основного об'єкта діяльності ВНЗ. Концептуальним завданням закладу є підготовка інноваційно орієнтованих у пріоритетних галузях науки і технології фахівців, які не тільки мають певний обсяг знань і навичок творчої діяльності, а й готові до комерціалізації наукових результатів. Необхідним є також стимулювання молодих вчених для їх наукових досліджень щодо інноваційної діяльності.

Повне виконання програм підготовки студентів при обмеженому фінансуванні, не втрачаючи при цьому якості навчання, можливе лише через суттєву модернізацію навчального процесу – використання нових методів і технологій (інноваційних, інформаційних і телекомунікаційних), які дозволять більш активно залучити адміністрацію ВНЗ, науковців, викладачів, студентів до процесу управління якістю освіти.

Мета статті – розкрити роль і значення інноваційних технологій навчання юридичних дисциплін у вищих навчальних закладах, визначити і запропонувати найбільш ефективні методи і форми навчання на юридичних та інших факультетах, де поглиблено вивчається право.

Сьогодні роль юридичної освіти і науки України є надзвичайно важливою – адже від рівня її розвитку залежить якісна реалізація правової реформи, узгодження законодавства України із законодавством ЄС, створення громадянського суспільства з ефективною правовою системою, підвищення якості законотворчої та правозастосовної діяльності, що, у свою чергу, сприятиме утвердженню України як розвиненої, соціальної за своєю сутністю, демократичної правової держави, в якій діє принцип верховенства права [2, с. 4].

Соціально-економічні перетворення, що відбуваються, зумовили необхідність докорінного оновлення методології і технологій організації навчально-виховного процесу у вищій юридичній освіті. Інноваційна спрямованість діяльності викладачів, що включає створення, освоєння і використання інноваційних нововведень, стає засобом підвищення якості підготовки випускника.

Реалізація навчальних програм підготовки за правничими дисциплінами у сучасних умовах можлива лише через суттєве застосування нових інноваційних, інформаційних і телекомунікаційних технологій. Підготовка висококваліфікованих, конкурентоспроможних фахівців, готових до виконання науково-дослідних робіт, розв'язання фахово-прикладних і творчих завдань може здійснюватись лише у такому ВНЗ, де виконуються основні завдання та принципи створення зони Європейської вищої освіти – шість цілей Болонського процесу, таких, як: 1) введення двоциклового навчання; формування системи контролю якості освіти; 2) розширення мобільності студентів і викладачів; забезпечення працевлаштування випускників; 3) підвищення привабливості європейської вищої освіти, в тому числі за рахунок співпраці між університетами; 4) забезпечення мобільності студентів і створення сумісних програм навчання; 5) проведення наукових досліджень і практичної підготовки; 6) підготовка і захист наукового ступеня «доктора філософії».

З метою зміцнення та розширення Європейського простору вищої освіти необхідно реалізувати такі заходи:

- затвердження загальноприйнятої системи вчених ступенів, в тому числі шляхом запровадження стандартизованого Додатку до диплома; участі у програмах отримання подвійних дипломів;

- запровадження системи освіти на основі двох ключових навчальних циклів: переддипломного (бакалавр) та післядипломного (магістр); узгодження Національної рамки кваліфікацій України з Європейською загальною кваліфікаційною рамкою;

- застосування Європейської Кредитної Трансферної Системи (ECTS) як відповідного засобу сприяння більшій мобільності студентів [4].

Створення освітньо-виховного інноваційного простору із внесенням якісно нового змісту у викладання правових дисциплін у вищій школі має супроводжуватися впровадженням інноваційних технологій і

методик навчання, оволодінням дослідно-експериментальними видами діяльності [4].

Рівень розвитку комп'ютерних технологій та систем дає можливість розробляти та використовувати у юридичній освіті сучасні концепції менеджменту. Вони розкривають широкі можливості для спільного використання інтелектуального потенціалу, матеріальних, трудових та фінансових ресурсів [1]. Сьогодні неможливо уявити активних учасників навчально-виховного процесу, які б не використовували сучасні комп'ютерні засоби (планшети, мобільні телефони, ноутбуки і т.д.).

Для оптимального використання комп'ютерних технологій можна визначити такі можливі шляхи їх впровадження у навчальний процес:

- забезпечення вільного доступу до Інтернету за посередництвом безпроводної мережі Wi-Fi;
- створення системи моніторингу функціонування інфраструктури освітньої діяльності;
- інтеграцію в європейські та національні науково-освітні телекомунікаційні мережі.

Використання сучасних інформаційних технологій в освітньому процесі створює реальні можливості підвищення якості юридичної освіти [5, с. 343].

Актуальним науково-методичним завданням вищої юридичної освіти, поряд із систематичним пошуком нових ефективних форм і методів навчання, є розроблення і введення в навчальні плани нових навчальних дисциплін (спекурсів та дисциплін вільного вибору). Класичні (традиційні) юридичні дисципліни (конституційне право, міжнародне публічне право, адміністративне право, цивільне право, кримінальне право, цивільне процесуальне право, кримінальне процесуальне право, господарське право, трудове право та ін.) постійно оновлюються за своїм змістом у зв'язку зі змінами, викликаними імплементацією Угоди про асоціацію України з ЄС, прийняттям нових кодексів та інших нормативно-правових актів, з ратифікацією Україною нових міжнародно-правових документів, розвитком правових інститутів тощо.

Необхідність перегляду змісту навчальних дисциплін юридичного та суміжних з ним профілів викликана динамічним розвитком правових знань (що, відповідно, вносить зміни в систему правових наук) і глобальним розширенням інформаційно-правового простору, а також збагачує навчальні дисципліни новими правовими поняттями, категоріями [2, с.6].

Наведемо приклад появи нових термінів. У «Юридичній енциклопедії» наведено нове словосполучення – «інноваційне законодавство», значення якого трактується як: «специфічна комплексна галузь законодавства, якою регулюються суспільні відносини в процесі здійснення організаційних, фінансових, інвестиційних, матеріально-технічних та інших заходів, спрямованих

на створення і впровадження науково-технічних розробок, нової техніки і технологій, нових форм організації праці та управління, освоєння і випуск нових видів продукції» [6].

Сучасна методика викладання правничих наук має багатий арсенал різноманітних способів, прийомів і засобів навчання, як загальнодидактичних, так і галузеводидактичних дисциплін. Розглянемо в межах цієї статті найбільш ефективні, дійові технології навчання у вищій юридичній освіті з позиції доцільності їх використання у сучасних умовах. Безумовно, такими є *інноваційні* методи, серед яких найбільш значимими у застосуванні є *активні* та *інтерактивні* методи навчання. Технологія активного навчання спрямована на застосування активних методів навчання, орієнтованих на особистість студента, на його активну участь у саморозвитку, отриманні якісних знань, професійних умінь, творчому вирішенні конкретних проблем.

Інтерактивне навчання відбувається, коли проходить постійна, активна взаємодія всіх учасників навчального процесу між собою. Це співнавчання, взаємонавчання (колективне, групове, навчання у співпраці), де і студент і викладач є рівноправними членами навчального процесу. Інтерактивне навчання передбачає використання методу моделювання різноманітних життєвих ситуацій, вирішення завдань викладача на основі аналізу проблеми, використання рольових ігор та інших інноваційних методів навчання.

Інноваційність у навчальному процесі приводить до зміни взаємовідносин викладачів та студентів. Якщо у традиційному навчанні простежується підсистема «суб'єкт» – «об'єкт», у якій студенту відводиться пасивна та залежна роль, то при інноваційному навчанні студент перетворюється на важливий освітній суб'єкт, залучений до активної творчої співпраці з викладачем, зацікавлений у здобутті глибоких і актуальних професійних знань. Зосередженість на суб'єкт-суб'єктну, діалогічну взаємодію вимагає реалізовувати навчально-виховний процес через поєднання традиційних та інноваційних методів та форм навчання.

Аналіз сучасних інноваційних методів навчання. З точки зору термінології в освітній теорії та практиці існує певна поняттєва розбіжність щодо розрізнення форм, методів, технологій навчання. У статті 50 Закону України «Про вищу освіту» форми організації навчального процесу визначаються як навчальні заняття: самостійна робота, практична підготовка та контрольні заходи, а основними видами навчальних занять у вищих навчальних закладах вважаються лекції, лабораторні, практичні, семінарські, індивідуальні заняття та консультації [7]. В. Луговий [8, с.18] також розмежовує поняття «види навчальних занять» і «методи/технології викладання», розуміючи під першим терміном специфіку організації освітньої діяльності, а під другим – шляхи і способи опрацювання освітньої (педагогічної) інформації з метою

подальшого навчання. Він пропонує для використання дві категорії освітньої діяльності: *методи (прийоми, способи) викладання*, під якими розуміє види навчальних занять і частково (самостійна робота, практична підготовка) форми організації навчального процесу, та *види навчальної діяльності* – навчальні завдання, розроблені викладачем для виконання студентом.

Та все ж основною формою навчання у вищому навчальному закладі є і залишається *лекція*, незважаючи на її, на перший погляд, пасивну форму навчання. Лекції є однією з найдавніших та найпоширеніших форм викладання у вищій школі, а курси лекцій компактно об'єднують у собі великий обсяг знань, який викладач подає в опрацьованому ним вигляді. Нині традиційні лише інформативні лекції не завжди задовольняють попит студентів. Тому проходить певна реструктуризація навчального процесу шляхом запровадження інноваційних освітніх технологій.

Вирішення цих завдань спрямоване на перехід від традиційних методів навчання до нових форм і методів навчання, орієнтованих на підвищення якості освіти студента, який прагне поєднувати власні теоретичні знання та сучасні наукові здобутки з розв'язуванням фахових завдань, що виникають на практиці через підвищення його творчої активності [10, с.65-66].

Якщо раніше викладач на лекції був головним джерелом професійної інформації, який реалізував репродуктивний метод навчання, то тепер студент зустрічається з багатьма цілком доступними методами навчання. Тому і функція викладача стає дещо іншою. Його метою стає розвиток здатності студента до самоосвіти. Для цього викладач прагне до створення студенту умов для підвищення якості його знань, підтримки і поглиблення творчих та інтелектуальних здібностей, розвитку вміння орієнтуватися у величезному інформаційному фаховому середовищі. Поступова зміна функцій учасників навчального процесу у вищій школі за рахунок використання інформаційних технологій, інформатизації навчального процесу є головним для здійснення переходу до інноваційної освіти.

Отже, інновації у змісті освіти мають доповнюватися і реалізовуватися через оволодіння і впровадження професорсько-викладацьким складом ВНЗ інноваційних методів і форм навчання (діалогових, діагностичних, активних, інтерактивних, дистанційних, комп'ютерних, мультимедійних, телекомунікаційних, тренінгових, проектних), а також запроваджених альтернативних навчально-виховних технологій: алгоритмізованої, індивідуалізованої, диференційованої, модульної, колективної (в т.ч. у малих групах) тощо [11, с.107]. Тому, враховуючи деякі поняттєво-термінологічні розбіжності у назвах інноваційних методів навчання, слушно, на нашу думку, виокремити *інформаційно-комунікаційні та інтерактивні*.

Інформаційні технології дозволяють реалізувати принципи диференційованого та індивідуального підходу до навчання. На занятті викладач дає змогу кожному студенту самостійно працювати з навчальною інформацією. Інформаційні технології можна використовувати як для стаціонарного, так і дистанційного навчання за допомогою виходу студента у єдиний світовий інформаційний простір через сучасні методи зв'язку. Широкого застосування в цьому напрямі набули інтернет-технології (сайт, блог, форум, електронна пошта, чат, електронний журнал, пошукові системи, тематичні каталоги, освітні портали тощо), мультимедійні програмні засоби (комп'ютерні тренажери, мультимедіа-презентації, навчальні фільми, програмні засоби), комп'ютерне тестування, дистанційне (електронне) навчання, електронні підручники і навчальні матеріали, електронний парламент, електронний кабінет тощо [12, с. 103-105].

Останнім часом базовим принципом багатьох країн світу у сфері освіти став «рівний доступ молоді до якісної вищої освіти», незалежно від рівня їх матеріального забезпечення. Реалізації цього принципу сприяє впровадження онлайн-відритого доступу через Інтернет до кращих наукових центрів шляхом створення університетських електронних архівів відкритого доступу ОА (open access) – депозитаріїв сприяння поліпшенню доступу до освіти через більш повне інформаційне забезпечення користувачів університетських бібліотек, що підвищує конкурентоздатність кожного вищого навчального закладу, прискорює його вхід в європейський науково-освітній простір.

Як зазначає Білл Гейтс, он-лайн-навчання (дистанційне навчання) – це рушійна сила революції у вищій освіті. Така форма навчання передбачає необхідність розробки викладачами відеолекцій із субтитрами, тестові конспекти, домашні завдання, тести тощо. Студенти спілкуються між собою на форумах, обмінюються інформацією. Он-лайн-навчання дає змогу молоді безкоштовно отримувати сучасні знання, що допомагає їй у пошуку бажаної роботи. Тобто он-лайн-освіта має належний потенціал впливу на життя людей. Головна перевага цієї системи освіти полягає у вільному доступі до навчання, незалежно від їх статків, місця проживання та стану здоров'я, у підготовці фахівця до виконання завдань науково-технічного, інноваційного та управлінського напрямів [13, с. 132].

Характерною ознакою сучасної вищої освіти є впровадження *електронного навчання* (е-навчання). Технологія е-навчання передбачає розгортання і впровадження у навчальному закладі електронних систем організації і керування навчальним процесом (Learning Management System — LMS) і наповнення цих систем електронним контентом (е-контент), який складається з електронних навчальних матеріалів різноманітного призначення.

Одним із часто вживаних засобів, що сприяють підвищенню пізнавальної активності студентів, є *електронний підручник*. Особливістю електронних видань є комплексне поєднання різних форм інформації (графічної, текстової, звукової, відео-) та їх виконання на будь-яких електронних носіях – магнітних, оптичних або публікація у комп'ютерних мережах та ін. Електронні навчальні видання є необхідними для організації як аудиторної, так і самостійної роботи студентів.

Структура електронного підручника містить нормативну, навчальну складову та компоненту контролю. У нормативну компоненту включаються відомості про авторів, інформація про необхідне програмно-апаратне забезпечення, анотація дисципліни, методичні рекомендації щодо роботи з підручником, робоча програма. Навчальна складова – це теоретичні матеріали, практичні, лабораторні семінари, завдання та проблемні ситуації, глосарій, дидактичні матеріали. Складова контролю реалізується через перелік питань для самоконтролю та інтерактивного тестування [12, с.106–111].

Високу ефективність щодо підвищення якості знань, умінь та навичок студента при викладанні юридичних дисциплін забезпечує застосування таких інноваційних методів, форм і прийомів навчальної роботи, як метод конкретних ситуацій (МКС), або кейс-метод; проблемний (проблемно-пошуковий) метод; моделювання; PRES-формула; тренінги (індивідуальні та групові); метод інтерв'ю (інтерв'ювання); метод роботи в малих групах; аудіовізуальний метод навчання; ділова (рольова) гра (студенти перебувають у ролі законодавця, експерта, юрисконсульта, нотаріуса, клієнта, судді, прокурора, адвоката, слідчого); дискусія із запрошенням фахівців; аналіз помилок, колізій, казусів; брейнстормінг («мозковий штурм»); діалог Сократа (Сократів діалог); «займи позицію»: коментування, оцінка (або самооцінка) дій учасників; майстер-класи; метод аналізу і діагностики ситуації; публічний виступ тощо [12].

Окрім зазначених вище методів, прийомів і форм аудиторної і позааудиторної роботи, ефективними є також дискусії із запрошенням експертів, публічні виступи на певну тему (імпровізація), тренінги вміння відтворювати перебіг подій шляхом допиту очевидця (реконструкція), цільове спостереження за певним процесом з метою з'ясування його відповідності бажаному результату або заданим параметрам (моніторинг, аналіз і діагностика ситуації). На їхній основі проводиться прогнозування, тлумачення (в усіх його різновидах), коментування (правових норм, подій тощо), аналіз помилок, колізій, казусів та ін., дається оцінка (або самооцінка) дій учасників.

Формуванню юридичних професійних умінь і навичок майбутнього фахівця сприяє його участь у роботі експериментальних новаторських творчих лабораторій, науково-дослідницьких центрів, громадських організацій, об'єднань молодих правників, правничих

клінік тощо. Заохочувальними та вмотивованими щодо поглиблення фахової освіти є також проведення різноманітних професійних конкурсів і змагань (наприклад: конкурс знавців права, юридичний брейн-ринг, змагання риторів, навчальних ігор з парламентських або теледебатів тощо).

Застосування інноваційних технологій у навчальному процесі змушує викладача оволодівати новими засобами у навчанні – наочними, технічними, комп'ютерною технікою, вивчати та випробовувати нові форми і види робіт, залучаючи при цьому до створення та розроблення оптимальної системи засобів та інструментів навчання студентів [2, с. 7; 8; 9; 10; 13].

Отже, удосконалення й реформування сучасної системи фахової юридичної підготовки у вищих навчальних закладах України є надзвичайно важливою науково-освітньою проблемою. Її можна вирішити лише комплексно, врахувавши усі вимоги до: суспільних потреб України у створенні ефективної системи правового забезпечення; виконання основних завдань та принципів створення зони Європейської вищої освіти; найкращого вітчизняного та зарубіжного освітнього досвіду щодо розробки та застосування найбільш ефективних методів і форм навчання у вищій юридичній освіті.

Створення інноваційного науково-освітнього клімату у вищих навчальних закладах визначає введення у навчальний процес інноваційних технологій, що в результаті збільшує творчу ініціативу студентів, оптимально поєднує їх навчальну і науково-дослідницьку роботу, теорію з практикою, класичні методи викладання з інноваційними. Це дозволить удосконалити сучасний навчальний процес при викладанні правових дисциплін у вищих навчальних закладах, підвищити його якість та ефективність.

Кваліфіковану інформаційну та науково-методичну допомогу у створенні й упровадженні інноваційних технологій та найбільш ефективних методів і форм навчання викладачі-правники можуть отримати в процесі їх участі у науково-методичних семінарах, конференціях, тренінгах, інших кафедральних та факультетських заходах науково-методичного плану.

Висновки. Стратегічними напрямками розвитку вищої, у тому числі юридичної, освіти в Україні є створення умов перетворення кількісних показників освітньої діяльності в якісні. Цей трансформаційний процес має відбуватися за рахунок підготовки фахівців, спроможних захистити та підтримати правові інтереси України у жорстких умовах сучасності, враховуючи євроінтеграційні процеси і членство України в СОТ.

Розробка та застосування інноваційних технологій навчання у вищій правовій освіті, а також діагностика якості знань мають носити системний характер, що підвищить навчально-методичний рівень та

забезпечить стійкий зв'язок між усіма елементами навчального процесу і, як наслідок, підвищить його керованість.

Системне впровадження інноваційних технологій в усі форми навчання як по вертикалі навчального плану (навчальні дисципліни), так і по його горизонталі (види навчального процесу: лекції, семінари, практичні, лабораторні, самостійна робота студента, практика, курсові та дипломні роботи, заліки, іспити, поточний контроль), за всіма спеціальностями та напрямками навчання дасть можливість за рахунок скорочення аудиторного навантаження збільшити час на самостійне вивчення чи поглиблення знань з окремих модулів (тем) кожної з навчальних дисциплін.

Запровадження нових концептуальних підходів у навчальному процесі при викладанні юридичних дисциплін вимагає також введення нової комплексної системи діагностики знань студентів.

Список використаних джерел

1. Вища освіта України і Болонський процес: навч. посіб. авт колектив: М.Ф. Степко, Я.Я. Болюбаш, В.Д. Шинкарук та ін. – Тернопіль: Навчальна книга-Богдан. 2004р. – С. 242.
2. Артикуца Н.В. Інноваційні методики викладання дисциплін у вищій юридичній освіті. Інноваційні технології у вищій юридичній освіті / матеріали Міжнародної науково-методичної конференції, присвяченої 390-річчю з дня заснування Київської братської школи-предтечі Києво-Могилянської академії, 25–28 травня 2005 року, відп. ред. Н.В. Артикуца; НаУКМА, ф-т правничих наук, Центр інноваційних методик. – К.: СТИЛОС. –2005. – С. 3–25.
3. Основні засади розвитку вищої освіти України в контексті Болонського процесу (документи і матеріали 2003-2004 рр.) / за ред. В.Г. Кременя. – Тернопіль: Вид-во ТДПУ, 2004. – 147 с.
4. Куклін О.В. Концептуальні засади інноваційного розвитку вищих навчальних закладів [Електронний ресурс]. – Режим доступу <http://economy/nauka.com.ua>
5. Коцан І.Я. Інтерактивні технології як складова інноваційного перетворення системи вищої освіти / І.Я. Коцан, М.М. Яцишин, Ю.В. Коренга. – Міжнародний науковий вісник: збірник наукових праць /ред. кол. І.В. Артёмов (голова) та ін. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – Спецвип. 1(10). – С. 343–348.
6. Юридична енциклопедія: в 6 т. – Редкол.: Ю.С. Шемшученко (гол. редкол.) та ін. – Т. 2. – К.: «Укр. енци.» – 1998. – С. 691.
7. Про вищу освіту: Закон України від 1 липня 2014 року №1556 – VII // Відомості Верховної Ради України, від 19.09.2014 р. /№37-38. – С. 2716, ст.2004 [Електронний ресурс].– Режим доступу: <http://zakon4.rada.gov.Ua/laws/show/1556-18>

8. Луговий В.І. Управління якістю викладання у вищій школі: теоретико- методологічний і практичний аспекти / В.І. Луговий // Психолого-педагогічні засади проектування інноваційних технологій викладання у вищій школі: монографія / [авт. кол.: В. Луговий, М. Левшин, О. Бондаренко та ін.; за ред. В.П. Андрущенко, В.І. Лугового]. – К.: Педагогічна думка, 2011. – 260 с. – розд.1, [підрозд.1.1]. – С.5–34.
9. Моца А.А. Теоретико-методичний аспект інноваційного розвитку вищої освіти України. – Міжнародний науковий вісник: збірник наукових праць /ред. кол. І.В. Артьомов (голова) та ін. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – Спецвип. 1(10). – С.258–266.
10. Медведовська Т.П. Інноваційна лекція як засіб розвитку пізнавальної самостійності студентів вищих навчальних закладів / Т.П. Медведовська // Вища освіта України. – 2012. – №1. – Т.1. – С.63–67.
11. Силадій І. Якісна освіта в контексті управління впровадженням інновацій /І. Силадій // Вища освіта України. – 2011. – № 4. – . 105–112.
12. Інноваційні методи роботи сучасного вищого навчального закладу. – Інноваційні технології в розвитку наукової думки сьогодення: теоретико-практичний аналіз / М.І. Кляп, М.П. Кляп, А.А. Моца та інші. – Кіровоград. – колективна монографія. – КП «Поліграфія», 2015. – С. 97–128.
13. Гаращук О.В. Вища освіта України на шляху інтернаціоналізації та входження в європейський науково-освітній простір. – Міжнародний науковий вісник: збірник наукових праць /ред. кол. І.В. Артьомов (голова) та ін. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2015. – Спецвип. 1(10). – С.120–138.

ЗМІСТ

Смоланка В.І. <i>Вступне слово</i>	5
Кмет Станіслав <i>Вітальне слово</i>	7
Studenyaak Ihor <i>RESULTS OF SCIENTIFIC AND RESEARCH WORK OF STATE UNIVERSITY “UZHHOROD NATIONAL UNIVERSITY” in 2015</i>	9
Tarak Peter <i>RIS KSK 2016 +</i>	15
Lavrin Anton, Jakab Frantisek <i>WAY TO UNIVERSITY SCIENCE PARK TECHNICOM (UVP / USP TECHNICOM) (BACKGROUND AND APPROACH TO DEVELOPMENT)</i>	23
Woźniak Dariusz, Sokołowska-Woźniak Justyna <i>THE ROLE OF THE UNIVERSITY IN CREATING ENTREPRENEURIAL MILIEU. NOWY SĄCZ AREA CASE STUDY</i>	45
Артьомов І.В., Зуб С.В. <i>ІНСТИТУЦІЙНО-ПРАВОВЕ ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНОЇ ДІЯЛЬНОСТІ У ВИЩІЙ ОСВІТІ ТА НАУКОВІЙ СФЕРІ КРАЇН ВИШЕГРАДСЬКОЇ ГРУПИ</i>	51
Приходько В.П. <i>УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ ЯК ІНТЕГРАТОР ЗНАНЬ, НАУКИ ТА ІННОВАЦІЙ, ВАЖЛИВИЙ ЧИННИК РЕГІОНАЛЬНОГО ЗРОСТАННЯ</i>	61
Устич С.І. <i>СИСТЕМА ІНДЕКСАЦІЇ ТА МОНІТОРИНГУ ЕФЕКТИВНОСТІ ІННОВАЦІЙНОГО РОЗВИТКУ УНІВЕРСИТЕТУ</i>	69
Бутурлакiна Т.О. <i>ІННОВАЦІЙНИЙ МЕНЕДЖМЕНТ ТА ДИВЕРСИФІКАЦІЯ ДЖЕРЕЛ ФІНАНСУВАННЯ ІННОВАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ В УМОВАХ АВТОНОМІЇ ДІЯЛЬНОСТІ</i>	73
Jakab F., Feciřak P., Lamer J., Novák M., Kovalčik M., Klimek I., Michalko M., Drobny M. <i>PILOT SUB-PROJECTS: INNOVATIVE-INCUBATION LABORATORY FOR APPLIED RESEARCH IN THE FIELD OF TECHNOLOGIES, APPLICATIONS AND SERVICES</i>	82
Моца А.А. <i>РОЛЬ ТА ЗНАЧЕННЯ ІННОВАЦІЙНИХ ТЕХНОЛОГІЙ ПРИ ВИВЧЕННІ У ВНЗ ЮРИДИЧНИХ ДИСЦИПЛІН</i>	96
Динис Г.Г. <i>КОНЦЕПЦІЯ РОЗВИТКУ КАФЕДРИ МІЖНАРОДНОГО ПРАВА ДВНЗ «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» І ПРІОРИТЕТНІ НАПРЯМИ ОСВІТНЬОЇ, МЕТОДИЧНОЇ ТА НАУКОВОЇ ДІЯЛЬНОСТІ НА 2015 – 2025 рр.</i>	107

Гусь А.В. НАУКОВИЙ ПАРК УжНУ ЯК ЕЛЕМЕНТ ІННОВАЦІЙНОЇ ІНФРАСТРУКТУРИ ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ	117
Jakab F., Lavrin A., Durkáčová M., Dolná Z., Bonk B., Alexandrova G., Tomaško M., Čížmár P., Vajda V. ACCELERATION OF INNOVATIONS AND ENTREPRENEURSHIP AT UNIVERSITY ENVIRONMENT	125
Головач І.І. НАУЧНИЙ ПАРК «УЖГОРОДСЬКИЙ НАЦІОНАЛЬНИЙ УНІВЕРСИТЕТ» – ОСНОВА РОЗВИТКУ ОБРАЗОВАНИЯ И НАУКИ В РЕГИОНЕ	135
Кляп М.І., Кляп М.П. ІННОВАЦІЙНІ АСПЕКТИ РОБОТИ ВИЩОЇ ШКОЛИ УКРАЇНИ В ПЕРІОД РЕФОРМУВАННЯ ГАЛУЗІ	143
Лазур Я.В., Василечко А.В. ЗАКОНОДАВЧЕ РЕГУЛЮВАННЯ ВИКОРИСТАННЯ ІННОВАЦІЙ У ВИЩІЙ ОСВІТІ	168
Каплінський В.В. СУЧАСНІ ВИМОГИ ДО ПРАКТИЧНИХ ЗАНЯТЬ У ВИЩІЙ ШКОЛІ ЯК ПРОВІДНОЇ ФОРМИ ФОРМУВАННЯ ЗАГАЛЬНОПЕДАГОГІЧНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ МАЙБУТНЬОГО ВЧИТЕЛЯ	173
Медведь М.М. БІБЛІОТЕКА УЖГОРОДСЬКОГО НАЦІОНАЛЬНОГО УНІВЕРСИТЕТУ – СКЛАДОВА СУЧАСНОГО ІНФОРМАЦІЙНОГО ПРОСТОРУ	183
Локшин В.С. МОДЕЛЬ ФОРМУВАННЯ СОЦІАЛЬНО-ПРОФЕСІЙНОЇ КОМПЕТЕНТНОСТІ В УЧНІВ ПТНЗ У КОНТЕКСТІ ПРОФЕСІЙНОЇ КАР'ЄРИ У СИСТЕМІ ПРОФЕСІЙНОЇ ОСВІТИ	189
Мірошніков Д.Д. ВИЗНАЧАЛЬНІ ХАРАКТЕРИСТИКИ ІННОВАЦІЙНОГО УНІВЕРСИТЕТУ	199
Zub Svitlana UKRAINE AND SLOVAKIA: THE WAY TO MUTUALLY BENEFICIAL RELATIONS THROUGH THE PRISM OF COOPERATION WITH THE VISEGRAD FOUR	216
Фенинець Г.Ю. ПОНЯТТЯ «ІННОВАЦІЯ»: ІСТОРИОГРАФІЧНИЙ ОГЛЯД ПРОБЛЕМАТИКИ	221
Havlík T., Vindt T., Takáčová Z., Miškufová A., Kukurugya F. EAF DUST RECYCLING - PREPARATION OF FINAL PRODUCTS	230
Drutarovsky M., Kocur D., Petura O., Fortes J., Slovak S., Laban M., Galajda P., Pietrikova A., Kazimir P., Svecova M. EMBEDDED SENSOR NODE FOR UWB RADAR NETWORK BASED SHORT-RANGE TRACKING OF MOVING PERSONS	240

Наукове видання

***МІЖНАРОДНИЙ НАУКОВИЙ ВІСНИК
INTERNATIONAL SCIENTIFIC HERALD***

Випуск 1 (12)

*Свідоцтво про державну реєстрацію друкованого засобу масової інформації
КВ №20546-10346Пр, видане Міністерством юстиції України 15.01.2014 р.*

Відповідальний за випуск І.В. Артёмов
Упорядник А.І. Гусь
Коректура: Т.М. Алексеєва, Л.І. Серєда
Технічне редагування: М.І. Іванова, О.І. Гурчумелія
Комп'ютерна верстка та дизайн обкладинки А.І. Бродич

Підписано до друку 30.03.2016 р.
Ум.друк.арк. 29,2
Гарнітура Times New Roman
Формат 60x84/8 Зам.№28
Тираж 300 прим.

Оригінал-макет виготовлено
в редакційно-видавничому відділі ДВНЗ «УжНУ»
88015, м. Ужгород, вул. Заньковецької, 89,
E-mail: dep-editors@uzhnu.edu.ua

Віддруковано ПП А.А. «Демидов»
88000 м. Ужгород, вул. Митрака, 25

M-72

Міжнародний науковий вісник: збірник наукових статей за матеріалами Міжнародної науково-практичної конференції «Науковий парк як універсальна регіональна структура інноваційної діяльності», Ужгород-Кошице, 3 березня 2016 року /ред. кол. В.І.Смоланка (голова), І.В.Артюмов та ін. – Ужгород: ДВНЗ «УжНУ», 2016. – Вип. 1(12). – 254 с.

ISSN 2218-5348

УДК 001:378

International Scientific Herald: collection of scientific papers on materials of International scientific and practical conference "Science Park as universal regional structure of innovative activity", Uzhhorod-Kosice, March 3, 2016 / ed. count. V. Smolanka (Chairman), I. Artjomov and others. – Uzhhorod: SU "UzhNU", 2016 – Ed. 1 (12). – 254 p.